

MONS. STANISLAV ZVOLENSKÝ
pozsonyi érsek-metropolita

P Á S Z T O R L E V E L E

TOURS-I SZT. MÁRTON 2024. ÉVI ÜNNEPE ALKALMÁBÓL

Kedves Testvérek,

napjainkban gyakran szembe találjuk magunkat a környezetvédelem témájával. Fontos óvni az életterünket, melyben életünk zajlik. Helyénvaló gondoskodni arról, hogy tiszta levegőt lélegezhessünk, hogy tiszta vizet ihassunk, hogy természetes közegben mozoghassunk. Ha azonban jobban belegondolunk, rájövünk, hogy környezetünknek lelki síkja is van. A szellemi létezésünk, a szívünk, mindannyiunk lelkiismerete, kapcsolataink más személyekkel, és természetesen az Úrral való kapcsolatunk is „a mi környezetünk”. Ezért vagyunk itt, veszünk részt a szentmisén, hallgatjuk a Szentírás szavait, gondolkodunk el felettük, hogy Jézus lelki kenyérének erejében megtisztítsuk és megerősítsük szíveinket és lelkiismeretünket, a lelki környezetünket.

A mai vasárnap szentírási részletei két özvegy alakját állítják elénk, mint a hit példaképeit. Egyikük a Királyok első könyvéből vett ószövetségi olvasmányban (1Kir 17, 10-16), másikuk a Szent Márk-szerinti evangéliumból hallott részletben (Mk 12, 41-44) szerepel. Mindkét asszony nagyon szegény, s éppen ebben az állapotukban tanúsítanak Istenbe vetett nagy hitet. Az első az Illés prófétáról szóló történetek egyikében jelenik meg. Illés az éhínség idején parancsba kapta az Úrtól, hogy menjen Szidón vidékére, tehát Izraelen kívülre, pogány területre. Talált ott egy özvegyasszonyt, és egy kis ivóvizet és kenyeret kért tőle. Az asszony azt válaszolta neki, hogy már csak egy maréknyi lisztje és kevés olaja maradt. Mivel azonban a próféta ragaszkodott kéréséhez és megígérte az asszonynak, hogyha hallgat rá, lisztben és olajban nem fog hiányt szenvedni, az özvegyasszony hallgatott rá, és jutalomban részesült.

A másik özvegyasszonyt, az evangéliumban szereplőt, Jézus a jeruzsálemi templom kincstáránál vette észre, ahol az emberek a templomra szánt adományukat adták. Jézus látta, hogy ez az asszony két fillért dobott a perselybe, erre odahívta tanítványait és elmagyarázta nekik, hogy az asszony áldozata nagyobb, mint a gazdagok áldozata, mert míg azok a feleslegükből adtak, az özvegyasszony „mindent odaadott, ami csak szegénységétől telt, egész megélhetését” (Mk 12, 44).

E két egymás mellé állított bibliai történetből nagyon értékes tanítást kaphatunk a hitről. A hit, mint azok benső állásfoglalása mutatkozik meg, akik életüket Istenre és az Ő szavára alapozzák, és teljesen megbíznak benne. Jézus korában egy özvegyasszony szociális pozíciója már önmagában a szükséghelyzet állapotát jelentette. XVI. Benedek

pápa szerint a Szentírásban az özvegyek és árvák ezért számítanak olyan embereknek, akikről Isten megkülönböztetett módon gondoskodik. Elveszítették földi támaszukat, de Isten a Férjük, Szülőjük marad.

A Szentírás azonban azt üzeni, hogy az objektív szociális szükséghelyzet, jelen esetben az özvegység, önmagában nem elegendő. Isten azt szeretné, ha önszántunkból ragaszkodnánk a hithez, mely az iránta- és a felebarát iránti szeretetben nyilvánul meg. Senki sem annyira szegény, hogy ne tudna valamit adni. A ma említésre kerülő mindkét özvegyasszony azzal fejezik ki a hitüket, hogy a szeretet cselekedetét hajtják végre: az egyik a prófétával szemben, a másik az adományával a templomban. Mindketten így igazolják a hit és a szeretet közti elválaszthatatlan egységet, mint ahogyan az Isten- és a felebarát iránti szeretet közti egységet is.

Holnap, november 11-én Pozsonyi Főegyházmegyénk és a székesegyházunk védőszentjének, Tours-i Szent Mártonnak a liturgikus ünnepét fogjuk ünnepelni. Európa egyik legismertebb és legtiszteltebb szentjéről van szó. Pogány szülők gyermekeként, 316 körül született Pannóniában, a mai Magyarország területén. Édesapja a katonai karrier felé terelgette. Márton még serdülőkorában találkozott a kereszténységgel, majd számos nehézség leküzdése után beiratkozott a katekumenek közé, hogy felkészüljön a keresztségre. Húszas éveiben részesült a keresztég szentségében, de még így is hosszasan a hadseregnél kellett maradnia, ahol tanúságot tett új életmódjáról: tisztelettudó és megértő volt mindenkivel, alárendeltjeivel testvérként viselkedett, kerülte a vulgáris mulatságokat. A katonai szolgálat befejeztével a franciaországi Poitiers [*ejtsd: Poatyié*] városába ment Szent Hilár püspökhöz, aki később szerpappá, majd áldozópappá szentelte őt. Ezt követően Márton a szerzetesi életmódot választotta, és néhány társával Ligugé-ben [*ejtsd: Ligüzsé-ben*] megalapította Nyugat-Európa legrégebbi kolostorát. Tíz évvel később a lelkiatya nélkül maradt Tours-i hívek püspökükké választották őt. Ettől kezdve Márton buzgón fáradozott a vidék evangelizálásán és a papság nevelésén. Bár több csodát tulajdonítanak neki, Szent Márton leginkább a testvéri szeretet cselekedetével vált híressé. Még mint fiatal katona találkozott az utcán egy szegény férfival, aki vacogott a hidegtől. Fogta a saját palástját, kardjával kettévágta, és egyik felét ennek a férfinak adta. Éjjel álmában megjelent neki Jézus, mosolyogva, ugyanebbe a palástba burkolódzva. Szent Márton ekkor megvalósította, s életében folytonosan megvalósította a hit és a szeretet közti elválaszthatatlan egységet, mint ahogyan az Isten- és a felebarát iránti szeretet közti egységet is.

Idén a kiadós és heves esőzések több országban hatalmas károkat okoztak, emberéleteket is követeltek. Az elmúlt napokban figyelemmel kísérhettük a heves esőzések okozta óriási pusztításokat Valencia város térségében, Spanyolországban. Nem olyan régen, a mi területünk is érintett volt. De a médiából értesülhettünk arról, hogy a heves esőzések által okozott károk az Észak-Morva vidéken

összehasonlíthatatlanul nagyobbak. S mivel a Pozsonyi Főegyházmegyében minden évben külön gyűjtéssel követjük védőszentünk, Szent Márton példáját, idén közelségünket és odafigyelésünket azon családok irányába szeretnénk kifejezni, akik az észak-morvai heves esőzések és árvizek következtében az Ostrava-Opavai Egyházmegyében elveszítették lakhatásukat. Nagyon hasznos, hogy mi is csatlakozzunk azokhoz, akik a fedél nélkül maradt családokat segítik.

A pusztító természeti katasztrófákkal kapcsolatban helyes elgondolkodni azon, hogy az ember hogyan járul hozzá a klímaváltozásokhoz, és hogyan valósíthatja meg a környezetvédelmet. A külső ökológia azonban a lélek ökológiájából ered. Általánosan elfogadott, hogy számos probléma nem csupán a természettel való helytelen bánásmódból származik, hanem a belső káoszról, az elégtelen önismeretből és az anyagi dolgokra való túlzott összpontosításból, a Teremtővel való kapcsolat elvesztéséből.

Mi azonban megújulunk a lélek ökológiájáért folytatott igyekezetünkben, hogy benső környezetünk, szíveink, mindannyiunk lelkiismerete arra irányuljon, amire az Úr Jézus a mai evangéliumban rámutat, vagyis, hogy valósítsuk meg az Isten- és a felebarát iránti szeretet közti egységet.

Előre is köszönöm a szentmártoni-gyűjtésbe való bekapcsolódásokatok általi személyes tanúságtételeket a hit és a szeretet közötti egységről.

A Szentatya, Ferenc pápa 2020. november 11-én, Szent Márton ünnepe alkalmából az alábbi rövid Twitter-üzenetet tette közzé: „A liturgia ma Szent Mártonra emlékezik, Tours püspökére, az Egyház nagy pásztorára, aki a szegények és a kirekesztettek iránti evangéliumi szeretetével emelkedett ki. Példáját követve legyünk mi is egyre bátrabbak a hitben s nagylelkűbbek a szeretetben.”

Ferenc pápa üzenetének szellemében járjuk életutunkat Szent Márton példáját követve, hogy bátrabbak lehessünk a hitben és nagylelkűbbek a szeretetben.

Ehhez kívánom számotokra a mindenható Istennek: az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek áldását.

✠ Mons. Stanislav Zvolenský
pozsonyi érsek-metropolita